

12. Vad säger de apokryfiska evangelierna?

• Det finns tre typer av apokryfiska evangelier, som blev vanliga i Kyrkan från det 1:a århundradet och framåt:

- De av vilka bara ett fåtal papyrusfragment kvarstår, och som liknar de kanoniska evangelierna till stor utsträckning.
- De som har förblivit intakta och berättar fromma historier rörande vår Herres liv och den Heliga Jungfrun Maria, och
- de som satts under en apostels namn men förkunnar doktriner i motsättning till vad Kyrkan anser vara sant i enlighet med apostlarnas tradition.

• Det finns få exempel på den första typen, och de säger knappast någonting nytt, kanske eftersom litet är känt om deras innehåll.

► Ett sådant exempel är ”Petrus evangelium”, vilket berättar om Jesu lidande.

• Bland den andra typen, är det äldsta det så kallade ”Jakobs protevangelium”.

► Detta dokument berättar, att den Heliga Jungfrun Maria stannade i templet från och med att hon var tre år gammal, och hur Josef, som var änklings, var satt att se efter henne från och med, att hon var tolv år. Tempelns präster hade samlat ihop alla änkemän, och Josef blev den som utvaldes, när en duva mirakulöst kom fram ur hans stav. Senare apokryfiska evangelier sådana som ”pseudo Matteus” innehåller också denna historia, och säger, att staven blommade mirakulöst.

Några apokryfiska texter, av vilka bara ett fåtal papyrusfragment kvarstår, liknar de kanoniska evangelierna till stor utsträckning. Andra, som har förblivit intakta, berättar fromma historier rörande vår Herres liv och den Heliga Jungfrun Maria.

► ”Protoevangeliet” beskriver också Jesu födelse, när Josef var på väg till Bethlehem med Maria. Det berättas, att den heliga Patriarken sökte en barnmorska, som bekräftade Vår Frus jungfrulighet efter barnfödelsen.

► I samma anda berättar andra apokryfiska evangelier, som t. ex i ”Marias Födelse”, att Anna och Joakim fick Vår Fru, när de redan kommit upp i hög ålder.

► Vår Herres barndom och miraklerna han gjorde som barn, berättas det om i ”Tomas pseudoevangelium”.

Andra som satts under en apostels namn förkunnar doktriner i motsättning till vad Kyrkan anser vara sant i enlighet med apostlarnas tradition.

► Josefs död är huvudtemat i ”Historien om Josef, snickaren”.

► I de senare arabiska apokryfiska evangelierna om barndomen läser vi om De tre vise männen, och vi får även deras namn i en etiopisk text.

► Ett mycket uppskattat motiv i andra apokryfiska evangelier, som ”De transitu Mariae” eller i ”Pseudo Meliton”, var Den Heliga Jungfruns död och upptagning till himmelen, där det berättas, att hon dog omgiven av apostlarna, och hur vår Herre hämtade henne med en himmelsk vagn.

► Alla dessa fromma legender spreds vida omkring under medeltiden och inspirerade många konstnärer.

• Den tredje typen av apokryfiska evangelier innehöll heretiska doktriner.

► De tidiga Kyrkofäderna citerade dem för att motbevisa dem och namngav dem, antingen efter deras författare, såsom Manikeus, Basilidus eller Valentinus, eller efter deras avsedda publik, som t. ex hebreerna eller egypterna.

► Vid andra tillfällen anklagar samma Kyrkofäder heretikerna för att ha framställt deras egna lärosatser under en apostels namn, t.ex Jakob eller Tomas.

► Informationen, som samlats av Kyrkofäderna, bekräftades av upptäckten av ungefär 40 ”gnostiska” verk i Nag Hammadi i Egypten 1945. De innehåller påstådda hemliga uppenbarelser av Jesus, och saknar varje typ av tillförlitlighet. De tenderar att föreställa sig Skaparen som en mindre och pervers gud (en demiurg) och uppnåendet av frälsningen för en människa beroende på kunskapen om hennes gudomliga ursprung.

© www.opusdei.org – Texterna har förberedts av en grupp teologiprofessorer vid Navarras universitet under Francisco Varos ledning.